

PATVIRTINTA
Vilniaus Žygimanto Augusto progimnazijos
direktoriaus 2022 m. gruodžio 29 d.
įsakymu Nr. V-177

VILNIAUS ŽYGMANTO AUGUSTO PROGIMNAZIJOS PIRMOSIOS PAGALBOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) reglamentuoja pirmosios pagalbos organizavimą, teikimą ir atsakomybę Vilniaus Žygimanto Augusto progimnazijoje (toliau - Progimnazija).

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-03-11 d.); Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2000 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 113 „Dėl moksleivių nelaimingų atsitikimų tyrimo, registravimo ir apskaitos nuostatų“; Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 „Dėl privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašas“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019-11-01d.); Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro „Dėl Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V- 1035/ISAK-2680 (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019-12-11 d.), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2020-05-01 d.).

3. Aprašą įgyvendina Progimnazijos darbuotojai ir dirbti Progimnazijoje paskirtas visuomenės sveikatos priežiūros specialistas (toliau VSPS).

4. Pirmosios pagalbos teikimas apima įvykio vietos saugumo ir nukentėjusiojo būklės įvertinimą, gyvybei pavojingos fizinės ir/ar psichikos būsenų atpažinimą, emocinės, psichologinės ir pirmosios pagalbos organizavimą, įskaitant pradinį gaivinimą, kraujavimo stabdymą, tvarstymą, nukentėjusiojo parengimą transportuoti, pažeistos kūno dalies, esant lūžimui ar išnirimui, imobilizavimą, traumotų, sužalotų asmenų nešimą, pirmosios pagalbos teikimas asmenims, patyrusiems anafilaksiją, suspaudimą, elektros traumą, terminį ar cheminį nudegimą, paveiktiems žaibo, ištiktiems saulės ar šilumos smūgio, sušalusiems, skendusiems, bandžiusiems pasikarti, užspringusiems, įvykus miokardo infarktui, galvos kraujotakos sutrikimams, epilepsijos priepuoliui, apalpus, netekusiems sąmonės, įkąstiems vabzdžio ar gyvūno, apsinuodijusiems, svetimkūnių, nuodingų ir pavojingų medžiagų patekimo į akis, į kvėpavimo takus, ant odos bei kitais žmogaus gyvybei ir sveikatai grėsme keliančiais atvejais.

II. PIRMOSIOS PAGALBOS ORGANIZAVIMAS PROGIMNAZIJOJE

5. Kilus grėsmei Progimnazijos mokinio (kito asmens) gyvybei arba esant ūmiai pavojingai sveikatos būklei pirmąją pagalbą teikia Progimnazijos darbuotojas, esantis arčiausiai nukentėjusiojo.

6. Jei Progimnazijoje tuo metu dirba VSPS, jis kuo skubiau kviečiamas į įvykio vietą, ištraukia į pirmosios pagalbos teikimą ir ją perima. Tuo atveju, kai VSPS Progimnazijoje įvykio metu nedirba, pilnavertę pirmąją pagalbą susirgusiam, patyrusiam traumą ar ūmaus sveikatos sutrikimo ištiktam Progimnazijos mokiniui (kitam asmeniui) privalo suteikti įvykio vietoje arba arčiausiai jos esantys

pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, administracijos ir ugdymo aplinkos aprūpinimo skyriaus darbuotojai.

7. Traumą patyręs arba ūmaus sveikatos sutrikimo ištiktas Progimnazijos mokinys (kitas asmuo), jei tam yra galimybė, paguldomas įvykio vietoje, kol bus įvertinta jo sveikatos būklė, suteikta pirmoji pagalba bei priimti sprendimai dėl tolimesnių pagalbos teikimo veiksmų, o esant būtinybei, kviečiama greitoji medicininė pagalba bendruoju pagalbos numeriu 112.

9. Jei traumą patyręs arba ūmaus sveikatos sutrikimo ištiktas Progimnazijos mokinys (kitas asmuo) negali eiti arba jo judinimas gali turėti neigiamą įtaką jo sveikatos būklei, jis po pirmosios pagalbos suteikimo paliekamas ir nuolat stebimas įvykio vietoje, kol atvyks greitoji medicininė pagalba (GMP). Su mokiniu, iki atvyks GMP, privalo būti arba VSPS, arba kitas Progimnazijos darbuotojas.

10. Jei patyręs traumą ar ištiktas ūmaus sveikatos sutrikimą Progimnazijos mokinys (kitas asmuo) gali eiti ir tai neturi įtakos jo sveikatos pablogėjimui, jis palydimas į Progimnazijos visuomenės sveikatos priežiūros specialisto (VSPS) kabinetą.

11. Progimnazijos teritorijoje traumą patyręs arba ūmaus sveikatos sutrikimo ištiktas Progimnazijos mokinys (kitas asmuo), leidžiant jo sveikatos būklei ir/ar įvykio aplinkybėms iš įvykio vietos perkeliamas (įnešamas, atvedamas) į Progimnazijos patalpas.

12. Suteikus pirmąją pagalbą ir, įvertinus Progimnazijos mokinio (kito asmens) būklę, informuojami:

- 12.1. susirgusio ar nukentėjusiojo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai);
- 12.2. Progimnazijos administracija (budintis administracijos vadovas arba direktorius)
- 12.3. mokinio klasės vadovas (jei tuo metu nedirba, nereikia informuoti iškart).
13. Atvejai, kai būtina skambinti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112:
 - 13.1. iškilus grėsmei gyvybei, sveikatai;
 - 13.2. įtarus, kad mokinys ar kitas žmogus bando nusižudyti;
 - 13.3. aptikus sprogmenį;
 - 13.4. smurto atveju;
 - 13.5. kėsınamasi pagrobti, sugadinti ar sunaikinti turtą;
 - 13.6. įvykus eismo įvykiui;
 - 13.7. žmogui skęstant;
 - 13.8. gaisro atveju.
14. Veiksmai kviečiant pagalbos tarnybas 112:
 - 14.1. būtina apibūdinti vietą, į kurią turi atvykti pagalbos tarnybos;
 - 14.3. išsamiai apibūdinti situaciją (nurodyti kas įvyko);
 - 14.4. nurodyti galimą nukentėjusiųjų skaičių ir amžių;
 - 14.5. informuoti, ar nukentėjusieji sąmoningi, ar kvėpuoja;
 - 14.6. nenutraukti pokalbio, kol jo nenutrauks operatorius.
15. Būtinai GMP iškvietimo atvejai:
 - 15.1. nukentėjusysis nesąmoningas;
 - 15.2. nukentėjusysis sunkiai kvėpuoja, dūsta;
 - 15.3. nukentėjusysis jaučia diskomfortą, skausmą ar spaudimą krūtinėje, kuris trunka ilgiau kaip 5 min. arba kartojasi;
 - 15.4. nukentėjusysis labai kraujuoja;
 - 15.5. nukentėjusysis vemia ar kosti krauju;
 - 15.6. nukentėjusysis jaučia nepraeinantį spaudimą ar skausmą pilve;
 - 15.7. esant nukentėjusiojo traukuliams;
 - 15.8. nukentėjusysis skundžiasi stipriu galvos skausmu arba neaiškiai kalba;
 - 15.9. įtarus nukentėjusiojo apsinuodijimą;
 - 15.10. įtarus nukentėjusiojo galvos, kaklo ar nugaros sužeidimus;
 - 15.11. įtarus nukentėjusiojo kaulų lūžius;
 - 15.12. įtarus ūmią alerginę reakciją (nuo vabzdžio įgėlimo, maisto ir pan.).

16. Dėl patirtos traumos ar ūmaus sveikatos sutrikimo kilus grėsmei Progimnazijos mokinio gyvybei arba esant ūmiai pavojingai jo sveikatos būklei GMP iškviečia jam pirmąją pagalbą teikiantis visuomenės sveikatos priežiūros specialistas arba arčiausiai nukentėjusiojo tuo metu esantis ir pagalbą teikiantis kitas Progimnazijos darbuotojas/darbuotojai.

17. Apie GMP arba kitų pagalbos tarnybų iškvietimą visais atvejais nedelsiant informuojamas Progimnazijos administracijos budintis vadovas arba direktorius, arba tuo metu jo pareigas atliekantis kitas administracijos darbuotojas. Jei GMP arba kitos pagalbos tarnybos iškviečiamos dėl konkretaus Progimnazijos mokinio, nedelsiant informuojami ir teisėti mokinio atstovai pagal įstatymą, t.y. tėvai, globėjai, rūpintojai:

17.1. Progimnazijos direktorių apie GMP arba kitų pagalbos tarnybų iškvietimą informuoja ją iškvietęs Progimnazijos darbuotojas;

17.2. teisėtus mokinio atstovus – VSPS, klasės vadovas arba socialinis pedagogas.

18. Jeigu organizuojant susirgusio ar nukentėjusiojo Progimnazijos mokinio gabenimą į gydymo įstaigą nepavyksta susisiekti su teisėtais mokinio atstovais, Progimnazijos darbuotojas privalo palydėti nukentėjusįjį į ligoninę ir lieka su juo, kol atvyks Teisėti mokinio atstovai.

III. REIKALAVIMAI PROGIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ PASIRENGIMUI

19. Visi Progimnazijos pedagoginiai darbuotojai, mokytojų padėjėjai, švietimo pagalbos specialistai, administracijos ir ugdymo aplinkos aprūpinimo skyriaus darbuotojai privalo būti išklause privalomojo pirmosios pagalbos mokymo kursus, turėti tai patvirtinantį pažymėjimą. Kursų metu įgytos žinios periodiškai atnaujinamos kas penkerius metus.

20. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas ir visi Progimnazijos darbuotojai turi mokėti teikti pirmąją pagalbą asmenims, kurių gyvybei ar sveikatai dėl nelaimingo atsitikimo Progimnazijoje arba ūminės pavojingos ligos gresia pavojus:

20.1. įvertinti pagrindinius gyvybės požymius (sąmonę, kvėpavimą, širdies veiklą);

20.2. atlikti dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą;

20.3. gaivinti netekus sąmonės, užspringusius, ištikčius šoko, perkaitusius, ištikčius saulės smūgio ar elektros traumos, pavojingos gyvybei būklės dėl ūmių ligų, apsinuodijimų bei traumų atvejais.

21. Kiekvienas Progimnazijos darbuotojas privalo žinoti:

21.1. kurioje Progimnazijos vietoje yra laikomas pirmosios pagalbos rinkinys;

21.2. koku telefonu reiktų kreiptis įvykus nelaimingam atsitikimui ar kitai situacijai, reikalaujančiai neatidėliotinų veiksmų.

22. Progimnazijos direktoriaus įsakymu atsakingu už Progimnazijos pirmosios pagalbos rinkinių priežiūrą paskirtas Progimnazijos darbuotojas turi būti susipažinęs su jame esančiomis priemonėmis.

IV. MOKYKLOS APRŪPINIMAS PIRMOSIOS PAGALBOS TEIKIMUI REIKALINGOMIS PRIEMONĖMIS

23. Pirmosios pagalbos rinkiniai turi būti paženklinėti teisės aktų nustatyta tvarka, gerai matomoje vietoje, lengvai pasiekiami darbo (ugdymo) ir/ar laisvalaikio metu.

24. Pirmosios pagalbos rinkinys turi būti pilnai sukomplektuotas, nuolat atnaujinamas ir papildomas pagal pirmosios pagalbos rinkinio aprašymą. Jame neturi būti pasibaigusio tinkamumo vartoti laiko, netinkamos kokybės priemonių.

V. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas koordinuoja pirmosios pagalbos teikimą

Progimnazijoje ir kartu su Progimnazijos darbuotojais yra atsakingas už jos teikimą bei teikimo organizavimą.

26. Šio Aprašo vykdymo kontrolę vykdo ir Progimnazijos darbuotojų funkcijų įgyvendinimą pagal savo kompetenciją kontroliuoja Progimnazijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo/įgalioti asmenys.
